
Predmet mesiaca február 2023
Fragmenty keramických nádob z lokality Visolaje – Skala

Zbierkovým predmetom mesiaca február 2023 sú 4 fragmenty keramiky z náleziska **Visolaje – poloha Skala**. Nie je tomu tak dávno, kedy sa toto miesto zaujímavých archeologických nálezov nazývalo aj **Dolný Lieskov, poloha Skala**.

Uvedené štyri fragmenty keramiky boli vybrané so zámerom demonštrácie predmetového fondu zbierok, ktoré sa našli v spomínanej lokalite Visolaje, poloha Skala a sú uložené v archeologickom depozitári Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici. Z daného miesta sa vo fonde múzea nachádzajú desiatky nálezových predmetov. **Jedná sa prevažne o fragmenty keramiky rôzneho typu a datovania, medzi ktorými sa nachádzajú aj fragmenty železné, či železný klinec alebo olovené závažie**. Predmety majú rôzne časové zaradenie (najviac z nich radíme k púchovskej kultúre). **Podľa záznamov pochádzajú fragmenty napríklad z doby laténskej, staršej doby rímskej, z mladšej doby rímskej, či stredoveku**.

Archeologická lokalita Visolaje, poloha Skala je veľmi pozoruhodným miestom. Odneepamäti je predmetom záujmu archeologických odborných pracovníkov a v 90. rokoch 20. storočia ju preskúmali aj členovia archeologického krúžku, ktorý v Považskej Bystrici viedol archeológ Jozef Moravčík, pôsobiaci v Považskom múzeu v Žiline. Štefan Meliš, významná osobnosť miestneho kultúrneho života, vo svojich dielach nevynechal ani túto významnú archeologickú lokalitu. Pán Meliš v jednom zo svojich rukopisov s názvom *Mozaika okresu V.* píše, že skala, vypínajúca sa nad cestou, **bola osídlená pravdepodobne v období doby laténskej (mladšia doba železná, 450/400 pnl – prelom letopočtu) alebo na začiatku doby rímskej (0 – 380/400nl)**, teda v časoch, kedy severnému Slovensku mocensky dominovali **Kelti**. Skalnaté bralo, kde sa osídlenie nachádzalo, zničil z veľkej časti kameňolom. Archeológ Juraj Malec sa venuje lokalite Skala v štúdiu *Drobné stredoveké fortifikácie na strednom Považí (12. stor. – pol. 16. stor.)*, ktorú nájdeme v Zborníku Slovenského národného múzea CVI – 2010 – ARCHEOLÓGIA 20. Potvrzuje, že nájdené keramické úlomky pochádzajú z obdobia praveku a že sa jedná o **viacnásobne osídlenú lokalitu**, a to aj vďaka svojej výhodnej strategickej polohe. V 12. – 13. stor. využili už vtedy opevnenú polohu za účelom vybudovania pravdepodobne menšieho hrádka a Skala zrejme slúžila aj ako **refúgium** ešte aj v 15. storočí.